

Informacja na temat rozwiązań dotyczących transgranicznej działalności zakładów ubezpieczeń w Unii Europejskiej

Notatka prezentuje wybrane informacje statystyczne o działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń na terytorium RP oraz krajowych zakładów ubezpieczeń poza granicami Polski. Analizę statystyczną dla zakładów zagranicznych przeprowadzono w oparciu o dane za lata 2004 – 2005.

I. Zakres informacji statystycznych dotyczących działalności transgranicznej wymienianych pomiędzy organami nadzoru

Ponieważ informacje o wynikach działalności transgranicznej poszczególnych zakładów ubezpieczeń posiadają jedynie organy nadzoru państwa macierzystego, organy nadzorów UE zostały zobowiązane, na prośbę zainteresowanego organu nadzoru, do wymiany między sobą informacji statystycznych na temat działalności transgranicznej prowadzonej przez nadzorowane przez nich zakłady ubezpieczeń na terenie UE, łącznie dla wszystkich zakładów ubezpieczeń.

Zakres tych informacji, określony przez art. 44 *Trzeciej Dyrektywy ubezpieczeń nie na życie* 92/49/EEC i art. 49 *Dyrektywy 2002/83/EEC dotyczącej ubezpieczeń na życie* zawiera:

1. dla zakładów ubezpieczeń na życie – kwotę składki przypisanej brutto, oddzielnie w odniesieniu do transakcji przeprowadzanych w ramach prawa przedsiębiorczości oraz dla transakcji przeprowadzanych w ramach swobody świadczenia usług, w podziale na Państwa Członkowskie oraz na grupy ubezpieczeń (zgodnie z podziałem w dyrektywie),
2. dla zakładów ubezpieczeń nie na życie – kwotę składki przypisanej brutto, odszkodowań i prowizji brutto oddzielnie dla transakcji przeprowadzanych w ramach prawa przedsiębiorczości oraz dla transakcji przeprowadzanych w ramach swobody świadczenia usług, w podziale na Państwa Członkowskie i na zespoły grup ubezpieczeń (zgodnie z podziałem w dyrektywie). Dodatkowo w odniesieniu do grupy 10, z wyłączeniem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, informację o częstotliwości występowania i średniej wysokości odszkodowania.

II. Działalność transgraniczna zagranicznych zakładów ubezpieczeń z krajów UE w Polsce

II.1. Notyfikacje zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce

W 2004 roku 160 zagranicznych zakładów ubezpieczeń zgłosiło zamiar prowadzenia działalności na terenie RP na zasadzie swobody świadczenia usług (w tym 157 z krajów UE). W latach 2005 i 2006 liczba nowych notyfikacji wyniosła odpowiednio 112 i 78. Według stanu na 8 sierpnia br. liczba notyfikacji zakładów ubezpieczeń zamierzających podjąć w Polsce działalność na zasadzie swobody świadczenia usług wyniosła 390. Najwięcej zakładów pochodziło z Wielkiej Brytanii (103 notyfikacji) oraz Irlandii (66 notyfikacji).

Tabela 1. Liczba notyfikacji zakładów ubezpieczeń z UE zamierzających prowadzić działalność na terenie RP na zasadzie swobody świadczenia usług

Kraj	2004 r.	2005 r.	2006 r.	8 sierpnia 2007 r.	Razem
Wielka Brytania	48	22	28	5	103
Irlandia	29	25	11	1	66
Luksemburg	4	11	6	5	26
Niemcy	11	5	5	4	25
Szwecja	6	9	2	5	22
Włochy	11	7	3	0	21
Francja	9	4	5	2	20
Holandia	7	4	1	6	18
Austria	8	2	5	2	17
Czechy	5	3	0	1	9
Węgry	3	3	1	2	9
Belgia	5	3	0	0	8
Hiszpania	2	0	2	4	8
Finlandia	2	4	0	0	6
Dania	3	1	1	1	5
Słowacja	1	3	1	0	5
Litwa	1	1	2	0	4
Słowenia	1	2	0	0	3
Estonia	0	2	0	0	2
Malta	0	1	0	1	2
Łotwa	1	0	0	0	1
Cypr	0	0	1	0	1
Rumunia	0	0	0	1	1
Razem kraje UE	157	112	74	40	382
Liechtenstein	3	0	4	0	7
Norwegia	0	0	0	1	1
Razem EEA	160	112	78	41	390

Obok ww. notyfikacji do organu nadzoru wpływały także notyfikacje dotyczące zakładów, które zamierzały podjąć działalność ubezpieczeniową poprzez założenie w Polsce oddziału w ramach swobody zakładania przedsiębiorstw. Z dniem wejścia Polski do UE tj. z dniem 1 maja 2004 r. z mocy prawa przekształceni w oddziały uległy 4 oddziały główne zakładów ubezpieczeń z krajów UE (dwa z Francji i po jednym z Austrii i Wielkiej Brytanii). Od tego momentu podlegają one nadzorowi kraju macierzystego. Do sierpnia br. zamiar prowadzenia działalności w formie oddziału na terenie RP zgłosiło dodatkowo 7 zagranicznych zakładów ubezpieczeń.

Tabela 2. Notyfikacje zakładów ubezpieczeń z UE zamierzających prowadzić działalność na terenie RP w formie oddziału

Nazwa oddziału	Kraj	Rok notyfikacji
Oddziały przekształcone z oddziałów głównych z dniem 1 maja 2004 r.		
Prevoir-Vie Groupe Prevoir S.A.	Francja	2000
Cardif-Assurances Risques Divers S.A.	Francja	2001
COFACE Austria Kreditversicherung AG	Austria	2003
XL Insurance Company Limited	Wielka Brytania	2004
Oddziały notyfikowane od 1 maja 2004 r.		
Atradius Credit Insurance N.V.	Holandia	2004
Europäische Reiseversicherung Aktiengesellschaft	Niemcy	2004
ACE European Group Limited	Wielka Brytania	2005
AIG Europe S.A.	Francja	2006
Avanssur S.A.	Francja	2006
Liberty Europe	Hiszpania	2007
Medicover Insurance AB.	Szwecja	2007

II.2. Dane statystyczne dotyczące transgranicznej działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce – wyniki za lata 2004 – 2005

Analiza za 2004 r. została przygotowana na podstawie informacji od 20 zagranicznych organów nadzoru, które przekazały do polskiego organu nadzoru informacje o działalności transgranicznej w Polsce nadzorowanych przez te organy zakładów ubezpieczeń. Za rok 2005 informacje takie przesłały 23 kraje.

Wartość składki przypisanej brutto zakładów ubezpieczeń z UE/EEA prowadzących w Polsce działalność na zasadzie swobody świadczenia usług lub poprzez oddziały wyniosła w 2005 r. **96,61 mln Euro** (w 2004 r. 35,8 mln Euro). W stosunku rocznym składka ta zwiększyła się o 169,3%.

Według wyników 2005 r. większość przedmiotowej składki (65%) zagraniczne zakłady ubezpieczeń pozyskały w Polsce świadcząc usługi w formie innej niż poprzez oddział (na zasadzie swobody świadczenia usług).

Składka z transgranicznej działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce odpowiadała **0,6%** składki przypisanej brutto za 2004 r. krajowych zakładów ubezpieczeń oraz **1,3%** składki za rok 2005.

Tabela 3. Składka przypisana brutto z transgranicznej działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce w latach 2004-2005

Rok	Dział I		Dział II		Ogółem		
	swoboda	oddział	swoboda	oddział	swoboda	oddział	razem
Dane w EURO							
2004	1 457 523	10 000	20 811 943	13 603 029	22 269 466	13 613 029	35 882 495
2005	18 969 875	536 697	43 579 831	33 527 322	62 549 706	34 064 019	96 613 725
Zmiana	1201,5%	5267,0%	109,4%	146,5%	180,9%	150,2%	169,3%
Dane w PLN							
2004	6 184 416	42 431	88 307 154	57 719 012	94 491 570	57 761 443	152 253 014
2005	76 361 334	2 160 420	175 426 253	134 960 881	251 787 588	137 121 301	388 908 889
Zmiana	1134,7%	4991,6%	98,7%	133,8%	166,5%	137,4%	155,4%

Na podstawie bieżących informacji możemy stwierdzić, że działalność w Polsce prowadziły w 2005 r. zakłady ubezpieczeń z 16 krajów UE/EEA (nie prowadziły działalności w Polsce zakłady ubezpieczeń z następujących krajów: Cypr, Estonia, Łotwa, Malta, Portugalia, Słowacja oraz Słowenia, a w 2004 r. dodatkowo z Litwy i Finlandii).

Z informacji będących w posiadaniu KNF wynika, iż w latach 2004-2005 najwięcej składki na polskim rynku zebrały zakłady ubezpieczeń z Wielkiej Brytanii (odpowiednio 45% w 2004 r. oraz 37% w 2005 r. łącznej składki zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce) oraz z Francji (odpowiednio 38% w 2004 r. oraz 20% w 2005 r. łącznej składki zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce). Spadek udziału zakładów z tych krajów wynikał głównie z dynamicznego rozwoju transgranicznej działalności w Polsce zakładów ubezpieczeń z innych krajów UE/EEA, w szczególności z Irlandii i Luksemburga (w 2005 r. udział zakładów ubezpieczeń z Irlandii wyniósł 14% (0,7% w 2004 r.) oraz z Luksemburga 10% (2,4% w 2004 r.)).

Tabela 4. Składka przypisana brutto z transgranicznej działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce w roku 2004 wg poszczególnych krajów (dane w Euro)

Kraj	Dział I	Dział II	Ogółem
Wielka Brytania	0	16 118 233	16 118 233
Francja	0	13 552 000	13 552 000
Luksemburg	851 519	0	851 519

Kraj	Dział I	Dział II	Ogółem
Austria	0	567 082	567 082
Niemcy	0	419 480	419 480
Dania	282 934	32 124	315 058
Irlandia	-	253 000	253 000
Holandia	0	220 000	220 000
Włochy	4 000	200 000	204 000
Węgry	0	13 097	13 097
Belgia	1 214	0	1 214
Norwegia	0	3 272 955	3 272 955
Lichtenstein	10 000	20 000	30 000

Wszystkie kraje odnotowały wzrost składki w porównaniu z 2004 r. Najwięcej w wartościach bezwzględnych Wielka Brytania (o 19,7 mln Euro) i Irlandia (o 12,9 mln Euro), natomiast w wartościach względnych Belgia (o 144426,76%, czyli o 1,8 mln zł) oraz Irlandia (o 4827,20%, czyli o 12,9 mln Euro).

Tabela 5. Składka przypisana brutto z transgranicznej działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce w roku 2005 wg poszczególnych krajów (dane w Euro)

Kraj	Dział I		Dział II		Ogółem			
	swoboda	oddział	swoboda	oddział	swoboda	oddział	razem	zmiana
Wielka Brytania	3 388 744	0	25 317 634	7 188 290	28 706 378	7 188 290	35 894 668	110,42%
Francja	0	169 000	362 000	18 433 000	362 000	18 602 000	18 964 000	32,76%
Irlandia	6 367 000	0	6 773 000	0	13 140 000	0	13 140 000	4827,20%
Luksemburg	9 119 381	0	904 035	0	10 023 416	0	10 023 416	1016,73%
Austria	0	0	868 443	6 380 210	868 443	6 380 210	7 248 653	1112,65%
Niemcy	0	0	2 009 555	1 518 307	2 009 555	1 518 307	3 527 862	697,86%
Belgia	0	0	1 849 444	0	1 849 444	0	1 849 444	144426,76%
Czechy	0	0	641 897	0	641 897	0	641 897	-
Litwa	0	0	558 666	0	558 666	0	558 666	-
Dania	0	367 697	85 617	7 515	85 617	375 212	460 829	38,76%
Holandia	0	0	382 000	0	382 000	0	382 000	64,73%
Węgry	84 749	0	49 307	0	134 057	0	134 057	871,05%
Szwecja	0	0	105 000	0	105 000	0	105 000	-
Hiszpania	0	0	100 707	0	100 707	0	100 707	-
Norwegia	0	0	3 491 713	0	3 491 713	0	3 491 713	1,21%
Lichtenstein	10 000	0	80 813	0	90 813	0	90 813	187,18%

III. Działalność transgraniczna krajowych zakładów ubezpieczeń w państwach UE

III.1. Notyfikacje krajowych zakładów ubezpieczeń w krajach UE

Polskie zakłady ubezpieczeń w coraz większym stopniu angażują się w działalność transgraniczną. Notyfikację na działalność zagraniczną poprzez oddział posiada jedynie PAPTUnŻ AMPLICO-LIFE S.A. (na terytorium Litwy, Łotwy i Estonii), natomiast notyfikację na działalność zagraniczną na zasadzie swobody świadczenia usług posiada 17 krajowych zakładów (w 27 krajach).

Tabela 6. Krajowe zakłady ubezpieczeń posiadające notyfikację na działalność zagraniczną na zasadzie swobody świadczenia usług

Zakład ubezpieczeń	Państwa, w których zakład ma prowadzić działalność
AIG Polska TU S.A.	Czechy, Francja, Irlandia, Łotwa, Słowacja, Węgry, Wielka Brytania
TU ALLIANZ POLSKA S.A.	Austria, Belgia, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy
Commercial Union Polska TUNŻ S.A.	Litwa, Łotwa, Słowacja
Commercial Union Polska TU Ogólnych S.A.	Litwa
TUİR CIGNA STU S.A.	Szwecja, Niemcy, Litwa
STU ERGO HESTIA S.A.	Austria, Belgia, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Niemcy, Węgry, Wielka Brytania, Włochy
Euler Hermes TU S.A.	Litwa, Finlandia, Słowacja, Czechy, Austria, Słowenia, Łotwa, Estonia, Węgry, Luksemburg, Grecja, Portugalia, Dania, Belgia, Hiszpania, Szwecja, Cypr, Malta, Irlandia, Francja, Holandia, Niemcy, Wielka Brytania, Włochy
TU FILAR S.A.	Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Niemcy, Słowacja, Węgry.
FinLife TU na Życie S.A.	Irlandia
Gerling Polska TU S.A.	Litwa, Finlandia, Słowacja, Czechy, Austria, Słowenia, Łotwa, Estonia, Węgry, Luksemburg, Grecja, Islandia, Portugalia, Norwegia, Dania, Wielka Brytania, Belgia, Hiszpania, Szwecja, Cypr, Malta, Irlandia, Francja, Holandia, Włochy
MetLife TUnŻ S.A.	Węgry, Czechy, Wielka Brytania
PZU S.A.	Litwa, Czechy, Niemcy
ROYAL Polska TUnŻ S.A.	Słowacja, Litwa, Łotwa, Estonia, Czechy
TUnŻ SKOK S.A.	Węgry, Czechy, Wielka Brytania
TUİR WARTA S.A.	Austria, Belgia, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia, Liechtenstein, Litwa, Łotwa, Malta, Niemcy, Norwegia, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Szwajcaria, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy
UNIQA TUnŻ S.A.	Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Niemcy, Słowacja, Węgry
UNIQA TU S.A.	Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Niemcy, Słowacja, Węgry

Najwięcej (13) krajowych zakładów ubezpieczeń posiada notyfikację na działalność zagraniczną na zasadzie swobody świadczenia usług na terenie Czech oraz Litwy. Po 11 krajowych zakładów może działać na terytorium Łotwy, Słowacji oraz Węgier.

Działalność transgraniczną krajowe zakłady ubezpieczeń prowadzą w trzech krajach: w Czechach (transakcje przeprowadzane w ramach swobody świadczenia usług – jeden zakład ubezpieczeń) oraz na Łotwie i Litwie (transakcje w ramach swobody zakładania przedsiębiorstw – jeden zakład ubezpieczeń). Łączna wielkość składki przypisanej brutto z tego tytułu wyniosła na koniec 2006 r. 4,65 mln zł. (2,53 mln zł w 2005 r.).

IV. Podstawowe wnioski

Wraz z wejściem Polski do UE zagraniczne zakłady ubezpieczeń z krajów EOG mogą prowadzić działalność na terenie RP na zasadach swobody świadczenia usług lub w ramach swobody zakładania przedsiębiorstw (poprzez oddział). Dwa lata, za jakie KNF posiada obecnie informacje o takiej działalności w Polsce, pozwala jedynie na stawianie bardzo ogólnych wniosków. Znaczna dynamika składki z tytułu transgranicznej działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce wynikać może bowiem w znacznej mierze z faktu, iż w 2004 r. można było prowadzić taką działalność w Polsce dopiero od maja.

Dopiero dane za 2006 r., które dostępne będą w UKNF w pierwszym kwartale 2008 r., pozwolą bardziej szczegółowo ocenić skalę tego zjawiska.

Należy zauważyć, że składka zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce w 2005 r. odpowiada 1,3% składki krajowych zakładów ubezpieczeń. Łączna składka przypisana brutto pozyskana w ramach działalności transgranicznej w Polsce była więc większa od składki aż 56 krajowych zakładów ubezpieczeń (każdego zakładu oddzielnie).

Przełomowy dla działalności zagranicznych zakładów w Polsce może okazać się dopiero rok 2007, co związane jest z uzyskaniem w 2006 r. notyfikacji na działalność w Polsce w formie oddziału i rozpoczęciem działalności przez podmioty należące do największych światowych grup ubezpieczeniowych: AIG Europe (Grupa AIG), Avanssur (Grupa Axa) czy Liberty Europe (Grupa Liberty Mutual).